

RIKSDAGENS SVAR 144/2005 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om understöd för reparation av bostäder, energiunderstöd och understöd för sanitära olägenheter

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om understöd för reparation av bostäder, energiunderstöd och understöd för sanitära olägenheter (RP 134/2005 rd).

Beredning i utskott

Miljöutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (MiUB 14/2005 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om understöd för reparation av bostäder, energiunderstöd och understöd för sanitära olägenheter

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde och förhållande till statsunderstödslagen

Av statens medel kan enligt vad som föreskrivs i denna lag beviljas understöd för reparation av bostäder och främjande av underhållet, åtgärder som främjar energihushållningen samt understöd till hushåll som på grund av sanitära olägenheter i bostaden råkat i ekonomiska svårigheter.

På understöd som avses i denna lag tillämpas dessutom statsunderstödslagen (688/2001), om inte något annat föreskrivs nedan.

2 §

Syftet med understöden

Med understöden kan följande åtgärder understödjas:

- 1) reparation av bostäder för äldre och handikappade,
- 2) förbättring av en fastighets system för hushållsavloppsvatten för installerande av ett krav enligt avloppsvattensystem utanför ett vatten-tjänstverks verksamhetsområde,
- 3) reparation av en bostad för ett hushåll som på grund av sanitära olägenheter i bostaden utan att själv vara orsak till det råkat i ekonomiska

svårigheter eller, om bostaden har blivit obeboelig eller omöjlig att reparera, byggande eller anskaffande av bostad,

4) installering av hiss i redan befintliga flervåningshus och reparationer i syfte att avlägsna rörelsehinder,

5) genomförande av en planmässig reparationsverksamhet för bostadshusbeståndet med hjälp av bedömningar och undersökningar av en byggnads skick eller uppgörande av servicebok eller planering av ombyggnad, och

6) förbättring av bostädernas energihushållning och minskning av utsläpp som förorsakas av energikonsumtion inklusive ibruktagande av förnybara energiformer.

Genom förordning av statsrådet kan föreskrivas närmare om understödets användningsändamål.

3 §

Dispositionsplan

Understöd kan beviljas inom ramen för det maximibelopp som fastställts i statsbudgeten. Om beloppet av de understöd som söks överstiger maximibeloppet, eller om det i övrigt är nödvändigt, kan statsrådet besluta närmare om de regionala grunderna för användningen av understöden och om hur de skall fördelas på olika användningsändamål.

4 §

Allmänna förutsättningar för beviljandet

Understöd kan beviljas för kostnaderna för byggnader som används som bostad året om eller, om understöd beviljas enligt 2 § 1 mom. 3 punkten för byggande av bostad eller enligt 4 punkten i nämnda moment, även för kostnaderna för byggnader som tas i bruk som bostäder året om. Understödsberättigade åtgärder skall vara ändamålsenliga med beaktande av den uppskattade användningstiden för och behovet av bostaden. Dessutom skall åtgärderna vara energiekonomiskt motiverade. Understödsberättigade kostnader skall vara skäliga.

Understöd kan beviljas endast för sådana åtgärder som inte har påbörjats förrän statsbidragsmyndigheten har beviljat understödet eller godkänt åtgärdens ändamålsenlighet. I annat fall kan understöd beviljas endast av särskilda skäl.

För samma åtgärd kan inte beviljas flera understöd enligt denna lag, om det inte är fråga om särskilda understöd för olika skeden av en och samma åtgärd.

5 §

Social och ekonomisk behovsprövning som förutsättning för beviljande

Utöver de allmänna förutsättningar som nämns i 4 § skall understödstagarhushållet när understöd beviljas enligt 2 § 1 mom. 1 och 2 punkten vara socialt samt på grund av ringa inkomster och förmögenhet bedömt som en helhet vara i en sådan situation att understöd måste beviljas för att reparationerna eller andra understödsberättigade arbeten skall kunna genomföras.

När understöd beviljas enligt 2 § 1 mom. 3 punkten skall hushållet ha råkat i stora ekonomiska svårigheter. Situationen bedöms utifrån hushållets förmögenhet, inkomster och utgifter samt andra omständigheter som påverkar hushållets förhållanden.

Närmare bestämmelser om de villkor som gäller hushållets sociala ställning, inkomster och förmögenhet samt ekonomiska svårigheter och andra förhållanden kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §

Understödet maximibelopp

Understöd kan beviljas på basis av prövning av varje enskilt projekt så att det av de godtagbara kostnaderna utgör

1) högst 40 procent eller av särskilda skäl högst 70 procent, om understödet beviljas för sådant användningsändamål som avses i 2 § 1 mom. 1 punkten,

2) högst 35 procent, om understödet beviljas för sådant användningsändamål som avses i 2 § 1 mom. 2 punkten,

3) högst 70 procent, om understödet beviljas för sådant användningsändamål som avses i 2 § 1 mom. 3 punkten,

4) högst 50 procent, om understödet beviljas för sådant användningsändamål som avses i 2 § 1 mom. 4 punkten,

5) högst 50 procent, om understödet beviljas för sådant användningsändamål som avses i 2 § 1 mom. 5 punkten, och

6) högst 10 procent eller av särskilda skäl högst 15 procent, om understödet beviljas för sådant användningsändamål som avses i 2 § 1 mom. 6 punkten, för åtgärder som stöder ibruktagandet av förnybar energi dock högst 15 procent eller av särskilda skäl högst 20 procent samt för energikartläggningar högst 40 procent eller av särskilda skäl högst 50 procent.

Som särskilda skäl enligt 1 mom. 1 punkten betraktas en socialt, hälsomässigt och ekonomiskt särskilt svår situation samt enligt 6 punkten ett åtagande om långsiktigt energisparande och uppföljning. Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om de särskilda skäl som avses i 1 mom. 1 och 6 punkten.

Genom förordning av statsrådet kan föreskrivas om omräkning av understödets maximibelopp i euro.

7 §

Godtagbara kostnader

Godtagbara kostnader är högst de faktiska kostnaderna för en byggåtgärd eller annan understödsberättigad åtgärd.

När understöd i sådana fall som avses i 2 § 1 mom. 3 punkten beviljas för byggande eller anskaffning av bostad, skall hushållets storlek samt bygg- och anskaffningskostnaderna för bostäder på orten beaktas vid bedömningen av godtagbara kostnader.

Genom förordning av statsrådet kan föreskrivas närmare om godtagbara kostnader.

8 §

Understödstagare

Understöd beviljas byggnadens eller bostadens ägare eller en aktieägare vars aktier medför rätt att besitta den bostad som skall repareras. Om underhållsansvaret för byggnaden eller bostaden genom lag eller skriftligt avtal varaktigt eller långvarigt har överförts på någon annan än den ägare som avses ovan, kan understödet dock beviljas den underhållsansvarige.

Understöd som avses i 2 § 1 mom. 3 punkten och som beviljas för kostnader för byggande eller anskaffning av bostad kan beviljas ägaren till en bostad som blivit obeboelig eller omöjlig att reparera.

Kommuner, samkommuner och sammanslutningar i vilka kommunerna har bestämmanderätt kan beviljas endast sådana understöd som avses i 2 § 1 mom. 4, 5 och 6 punkten.

9 §

Statsbidragsmyndigheter

Statens bostadsfond är statsbidragsmyndighet i fråga om understöd som avses i 2 § 1 mom. 3 och 4 punkten. Kommunen är statsbidragsmyndighet i fråga om de understöd som avses i 1, 2, 5 och 6 punkten i nämnda moment. Statens bostadsfond är dock statsbidragsmyndighet också i fråga om sistnämnda understöd, om understödet beviljas en kommun eller samkommun eller om planering av ombyggnad understöds i fråga om hus i vilka avsikten är att installera hiss.

Kommunen ger vid behov utlåtande om understödsansökan när Statens bostadsfond är statsbidragsmyndighet. Till den del begäran om utlåtande gäller bedömning av en sanitär olägenhet ges utlåtandet av den kommunala hälso- och skyddsmyndigheten.

Statsbidragsmyndighet är den kommun där den bostad eller det bostadshus som skall repareras finns, om inte kommunerna sinsemellan skriftligen avtalar om något annat.

10 §

Annan finansiering

Understöd beviljas endast för sådana åtgärder för vars finansiering sökanden inte har rätt att få annat offentligt stöd. Till den del understödstagaren på basis av ett försäkringsavtal eller något annat avtal, enligt lag eller på någon annan motsvarande grund har rätt till gottgörelse för godtagbara kostnader enligt denna lag eller om kostnaderna eller en del av dem skall betalas av bostadsaktiebolaget enligt lagen om bostadsaktiebolag (809/1991) eller bolagsordningen beviljas understöd enligt denna lag inte.

11 §

Begränsning av användningen

En bostad eller ett bostadshus för vars reparation har beviljats understöd enligt 2 § 1 mom. 1—3 punkten skall under fem år från beviljandet av understödet användas som bostad för understödstagaren. Bostaden kan dock under denna tid upplåtas för användning också till en person som med sitt hushåll vid tidpunkten för upplåtandet uppfyller villkoren för reparationsunderstödet i fråga. Om det understöd som nämns i 2 § 1 mom. 3 punkten har beviljats för byggande eller anskaffning, gäller ovan nämnda begränsning av användningen den bostad som byggts eller anskaffats. Användningsbegränsningen på fem år räknas i sådana fall från den tidpunkt då hushållet har kunnat ta bostaden i bruk som bostad. Om det med hänsyn till omständigheterna är oskäligt att bibehålla begränsningen, skall statsbidragsmyndigheten bevilja befrielse från den.

12 §

Information från myndigheter

På statsbidragsmyndighetens rätt att få uppgifter från en annan myndighet tillämpas 31 § i statsunderstödslagen. Uppgifterna skall fås avgiftsfritt.

13 §

Granskning av understödsobjektet

För granskning av användningen av understöd har den tjänsteman som utför granskningen rätt att under planeringen och genomförandet samt i samband med slutgranskningen av reparationsarbetet få tillträde till de utrymmen som skall repareras eller har reparerats med understöd, om det finns grundad anledning att misstänka att brott mot denna lag har begåtts eller kommer att begås eller för att säkerställa att understödet används för att främja boende, personers hälsa eller en hälsosam miljö. Granskning i bostaden får dock förrättas endast om det är nödvändigt för att utreda de omständigheter som nämns ovan och som är föremål för granskning. Statsbidragsmyndigheten kan i samband med beviljandet av understöd kräva att mellangranskningar utförs i de utrymmen som är föremål för reparation och att en slutgranskning ordnas när reparationsarbetet slutförts. Statsbidragsmyndigheten skall ordna slutgranskningen inom skälig tid efter det att reparationsarbetet slutförts.

14 §

Styrning och övervakning av kommuner

Statens bostadsfond styr och övervakar kommunernas förfarande vid beviljandet av understöd och i ärenden i anslutning till understöden. Bostadsfonden har rätt att få de handlingar, uppgifter och utredningar som behövs för tillsynen.

15 §

Återkrävande av understöd hos kommuner

Om en kommun när understöd beviljats har förfarit i strid med gällande bestämmelser, och felet eller försummelsen inte är ringa, kan Statens bostadsfond helt eller delvis avstå från att betala understödsbeloppet till kommunen eller hos kommunen helt eller delvis återkräva det av kommunen beviljade understödsbeloppet.

Om det är fråga om ett understöd som beviljats utan grund, skall kommunen betala ränta på det belopp som återkrävs från den dag då understödet betalades ut enligt den räntefot som avses i 3 § 2 mom. i räntelagen (633/1982).

Om det belopp som återkrävs inte betalas senast på den förfallodag som Statens bostadsfond satt ut, skall en årlig dröjsmålsränta betalas till bostadsfonden enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen.

Statens bostadsfond kan besluta att helt eller delvis avstå från att återkräva den ränta och dröjsmålsränta som avses i denna paragraf, om skyldigheten att betala ränta till fullt belopp är oskälig med tanke på de förhållanden och förfaranden som ligger till grund för återkravet.

16 §

Närmare bestämmelser om vissa saker

Närmare bestämmelser om förfarandet vid ansökan om understöd och betalning av understöd

utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

17 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen av den 3 december 2002 om understöd för reparation av bostäder och energiunderstöd (1021/2002) jämte ändringar.

Lagens 11—15 § tillämpas också på understöd som beviljats med stöd av den lag som upphävts, när det är fråga om beviljande av befrielse från användningsbegränsning, information från myndigheter, granskning av understödsobjekt, styrning och övervakning av kommuner samt återkrav av understöd hos kommuner.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 23 november 2005
